

Identifikace vzdělávacího materiálu	VY_52_INOVACE_F.7.B.26	EU OP VK
Škola, adresa	ZŠ Smetanova 1509, Přelouč	
Autor	Mgr. Ladislav Hejný	
Období tvorby VM	Březen 2012	
Ročník	7.	
Předmět	Fyzika	
Název, anotace	<p>Třecí síla</p> <p>Pomocí této prezentace pochopí žáci pojem třecí síla. Dokáží popsat, na čem třecí síla závisí. Vlastnosti ověří prakticky pomocí školní demonstrační soupravy. Na závěr žáci popíší význam třecí síly v praxi.</p>	

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

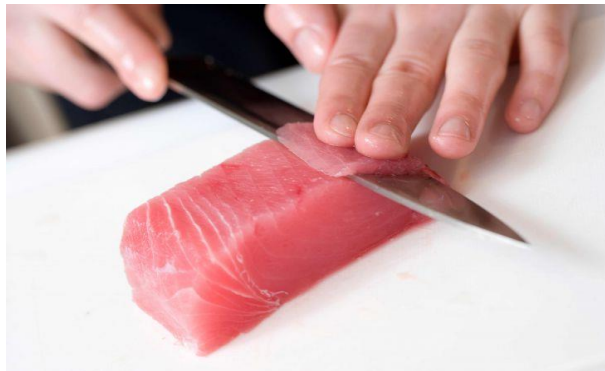

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

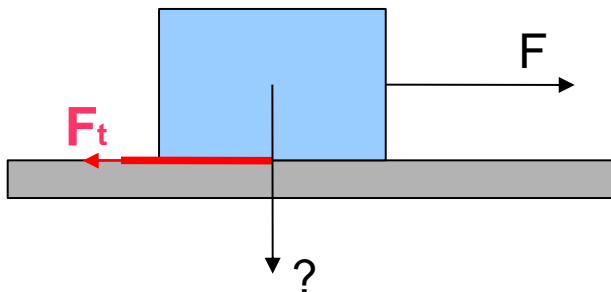
Třecí síla

- Existuje při každém tření.
Vysvětli rozdíl mezi smykovým a valivým třením.
Při kterém bývá třecí síla větší a proč?
- Působí vždy proti pohybu tělesa.
Nakresli pohyb dvou stejných těles po různých plochách a znázorni působící síly !
- Práce potřebná k jejímu překonání se mění převážně v teplo.
Zapiš příklady, při kterých je tato vlastnost okamžitě zřetelná.
- **Působíště** třecí síly je na **stykové ploše** tělesa s podložkou.
Objasni **modře** označené pojmy !

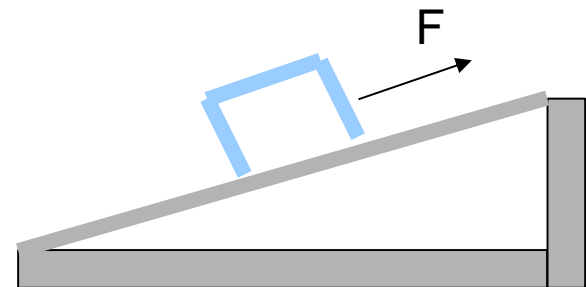

Vlastnosti smykové třecí síly

- **Ověř pokusně** → Velikost třecí síly:
  - a) nezávisí na obsahu styčných ploch
  - b) je přímo úměrná velikosti tlakové síly kolmé k podložce, po níž se těleso pohybuje*pomůcky* : dřevěné kvádry, siloměr, závaží
- **Porovnej** velikosti třecí síly a síly působící na kvádr při jeho pohybu:
  - a) rovnoměrně přímočarém
  - b) rovnoměrně zrychleném**Odpovědi prakticky ověř !**
- **Porovnej** zjištěné závěry z předchozích pokusů s případem, kdy se bude těleso nacházet na nakloněné rovině !

Doplň ostatní
síly působící
na kvádry !!

Další vlastnosti

Velikost třecí síly závisí na :

materiálu, z něhož jsou plocha a těleso vyrobeny
molitan, dřevo, plast, kov, smirkový papír, sklo, guma

Ověř pomocí libovolně zvoleného tělesa
na plochách všech uvedených materiálů.

b) **drsnosti** – způsobu opracování ploch :

jemný x hrubý
ohoblované x neohoblované

- .....X.....
- .....X.....
- .....X.....
- .....X.....
- .....X.....

papír
dřevo
kov
sklo
látka
beton
kámen

Doplň !

Význam třecí síly

- Jak se projeví působení třecí síly, když :
  - a) jedu na kolečkových bruslích po vodorovném oválu a přestanu se odrážet
  - b) lokomotiva uvede nárazem vagón do pohybu po přímé trati
  - c) při rychlém zabrždění přepadnu přes řídítka jízdního kola
- Doplň vlastní příklady, kdy bylo působení třecí síly v tvém životě důležité !
- Zapiš případy, kdy je potřeba třecí sílu:
  - a) zvyšovat
  - b) snižovat

.....

Jakým způsobem toho docílíme ?
- Zapiš případy, kdy je třecí síla :
  - a) užitečná
  - b) působí nepříznivě

.....

Zdroj – odkazy – obrázky

[online, cit. 19. 3. 2012]. Dostupné z:

- Fotografie z vlastního alba.jpg
- <http://navolnenoze.cz/obrazky/prezentace/2354/2200.jpg>
- http://www.uherskybrod.cz/bz/archiv/01_05/splh.jpg